

nja 879. godine posla njegovu knezu Branimiru ovima riječima: „Služeći na Spasovo svečanu misu na žrtveniku sv. Petra apostola blagoslovismo, podignuvši ruke, teba i sav puk tvoj i zemlju tvoju, da spasen tielom i dušom ovdje i u vječnosti, uzmogneš sretno i sjegurno vladati zemaljskom kneževinom svojom, te da se posle smrti s Bogom u nebeskom kraju sretno raduješ i vladaj vjokovito.“ Skoro će biti tisuća godina, odkako je taj slavni svetosti Troje predšastnik blagoslovio vladaoča, narod i zemlju hrvatsku; od one su dobe silni događaji potresli našom na medji zapada i istoka stojećom domovinom; a ona blagoslovljena rukom Isusa namjestnika, uz vjeru i svezu sa svetom stolicom sačuva svoje biće, napadano ali ne slomljeno.

Kroz tolika stoljeća brinuše se predšastnici svetosti Troje, da „se oči naši — kao što pomenuti papa piše — napejo na medonosnom potoku svete propovijesti iz najčišćega vrela svete apostolske stolice“ da im se otvore obilati izvori kršćanske prosvjete, i da se odklone od njih zaprieke njihovom duhovnomu razvoju. Veliki papa Grgur VII. uze Hrvatsku s kraljem njezinim u sunarodan državni savez kršćanski i šticao joj taj odličan položaj svojom vlasti. U stoljetnoj borbi proti neprijatelja kršćanstva nadjoše oči naši u Rimu naslon i poticaj; a Tvoji predšastnici dielili su s njimi radost i žalost. Od stotine primjerah budi nam dozvoljeno navesti ono veselo klicanje, koje Klemento VIII. osjeti sa slavno pobjede našega oružja kod Siska dne 22. lipnja 1593. godine, stono odvrti propast od naše iznemogle domovine: „Kada nam je preradostna viest donesena — uz ostalo piše papa dne 10. srpnja hrvatskomu banu Tomi Bakraču — uzradovasmo se u Gospodu i zavapismo riečmi ono glasovite Mojsijeve pjesmi: Zapjevajmo Gospodu; jer je slavno uzveličan, a onda pripisujući svu pobjedu prije svega onomu, koji jedino tvori čudnovata, zahvalismo se po dužnosti njegovoj božanskoj dobron na samu, čim prije pako zahvaliti ćemo se svečano i javno.“

A ne samo stajali su na polju bojnomo uz naše junake predšastnici svetosti Troje, nego su i sirotinju našu, koja bi prisiljena ostaviti svoj zavičaj, primili pod otčinsko okrilje svoje; za odgoj pako mladjega naraštaja, o kojem se dom nije u okolnostih onih mogao dovoljno brinuti, otvarali su prosvjetne zavode. Što je indi Hrvatska ostala čista kršćanska zemlja i što joj nije nikada presahnuo vratak kršćanske prosvjete, imade nemalo zahvaliti onaj sa svetom apostolskom stolicom neprekidnoju svezi.

Ni svetost Troje nehtjede zaostati za svojimi predšastnici u blagonaklonosti naprama domovini našoj, dočim si blagoizvolio pravednu težnju njezinu, da si u kolu naroda njezinoj osobnosti dolikujući položaj izhodi, poduprti tiem, što si joj u posebnoj metropoliji podielio crkveno samoupravo.

Spominjući u kratko ove iz prošlosti jasne dokaze one otčinske ljubavi, kojom Petrovi nasljed-

nici nisu nikada prestajali vjernoga jim hrvatskoga naroda grliti, dajemo izraz čuvstvu harnosti ovom takojer svečanom prigodom, kada k Tvojem, sveti oče, pristupamo prijestolju, da se s celim katoličkim svijetom, koj u toj nestalnosti našega vremena nazire u dugovječnom životu Tvojom osobito misao božje providnosti, sa Tvega petdesetogodišnjega slavnoga biskupovanja radujemo. Dočim Ti, sveti oče, sinovlju odanost i nepokoleblivu hrvatskoga naroda vjernost prama svetoj stolici i uzvišenoj osobi Tvojoj prikazujemo, molimo Te u svoj smiernosti, da poput slavnih predšastnikah svojih blagosloviš hrvatsku zemlju i narod njezin.

U Zagrebu dne 13. svibnja 1877.

Dopisi.

U Pragu 9. lipnja.

Čim je naše društvo „Hrvat“ u život stupilo, javio sam to „Našoj Slogi“, te ujedno obećao, da ću joj se oglašiti u buduće. Držim se obećanja.

Naš „Hrvat“ stupa doduše polagano na svijestno i triezno k svome cilju; a taj jest, medjusobno poznavanje, izmjenično podučavanje i širenje boljih nazorah medju Česi o Hrvatih. Kažom boljih, jer ovdje ili nas neznaju, ili znaju pod tudjim nam imenom.

Članovah broji „Hrvat“ 25, medju kojima je nekolicina Bugarah, koji se u svomu s nami slažu. Jedna od glavnijih točkah naših statutih su predavanja, koja se imadu držati na svakom sastanku.

Sastanci se drže redovito svakih 15. danah u jednoj gostinji, jer privatnog stana nemožemo plaćati. U prvom sastanku t. j. 8. svibnja predavao je Bugarin Kristov „o ženitbenih običajih u Bugarskoj.“ Kristov nam nactao glavne momente ženitbenih običajih u njegovoj domovini iztaknuv osobito kako se kod njih malo pita za ljubav, za volju mladica i djevojke. Roditelji odaberu djevojci mladoga i obratno, te nepitaju ni jednog ni drugog, hoće li neće li, već uzmi što ti se daje. Dakako da imade i iznimakah, nu te su riedke. U ostalom imadu ti običaji mnogo sličnosti običajom hrvatskim.

U drugom sastanku 26. svibnja predavao je J. Milčetić „o Safariku i njegovih Hrvatih.“ Naš drug potvrdio nam je dokazi i onako zalibozo poznatu istinu, da nas tudji pisci osobito filolozi za sve ino drže, jedino ne za ono što nam je Bog i poviest dosudila — za Hrvate. Medju takove filologe spada i Safarik. On nas dieli i cieпка, pribraja i odbija, kako bi laglje od nas nešto novoga stvorio — budimo iskroni te neizkrivljujemo misli i nazorah Safarikovih — on nas je htio učiniti onim, što mi jedino u Kneževini rado gledamo.

Dne 9. lipnja predavao je M. Mandić „o prirodiniah Istro i kvarnerakih Otokah.“ On nam je predočio glavne proizvode iz carstva: rudstva

(mineralogije), bilinstva (botanike) i živinstra (zoologije).

Nadalje napomenuo je čim se najvećma bavi naš Istranin, kako obradjuje svoju zemlju, gdje grieši proti pravilom razumnog gospodarstva i kako bi si mogao pomoći. Rezultat svega toga bio je, da nam u Istri mnogo i mnogo poduce i nauke treba.

Na koncu nemogu da ne navedem, kako se naša braća primorski zidari i kljesari, koji su ovdje kod gradnje jednog mosta namešteni, upravo kano uzor Hrvati vladaju. Ti kršni primorci dolaze svaki put na naše sastanke, te doprinesu pjesmom i riečju osobito vatrenim hrvatskim ponašanjem mnogo ugodno i veseloj zabavi.

Sretno li tebe Istro! kad budu svi tvoji sinovi takovi.

M—6.

Slavenski rat za oslobodjenje.

Sa ratista neimamo ovaj put javiti baš ništa novoga. Ruska vojska nije još ni sad premostila Dunava. Misliło se, da će početi prelaz, odmah po dolazku cara u tabor ali se to ovo ni danas nije obistinilo, akoprem je car već od 5. t. m. medju svojom vojskom. Tomu nije uzrok drugo, nego što je na Dunavu još jednako visoka voda, pa Rusi čekaju da opade. Da kad jednom to bude, onda će se rat razviti u svoj svojoj sili, pa komu pomogne Bog i sreća junacka. Otkad je došao car u tabor, govori se o nekakvoj promjeni u planu ratovanja, pa o novih razmjostjivanju ruske vojske na kraj Dunava, ali to se čini i govori samo za to, da se zasljepe i obmane zapovjednici turske vojske ov kraj Dunava. Da ćemo u dojdnućem broju imati što reći i kazati našim čitateljem o vojnih događajih, o tom smo sasvim osvjeđočeni. Iz Azije se takodjer nečujo ništa nova, nego da Turci nisu nigdje u stanju, dočekati Ruso u puklu polju, pa to je i uzrok, što se Rusi nemogu nigdje proslaviti, već što straže Turko u okolnjnih tvrdjavah. To je velika dangaba, a nikakro junčstvo. Nego i tamo mora Turkom doći skoro do gusta. Muktar Pašu da će zamjeniti Dorviš Pašu. I Cnrgorci su se dali na posao. Dne 5. potukoše hametom Turko tako, da jih je ostalo tri hiljade na bojnomo polju, a njim u rukama prieko dvie hiljade pušakah i oficirskih sabaljah. Nego u nekoj drugoj bitci da su se morali i oni radi pretežnije sile natrag povući uz priličan gubitak, ako to nije izmisljotina turskih prijateljah, što će najbrže i biti, jer Turci nisu tvrdjave Nikšić ni sad živežom obskrbiti, akoprem stoji baš u tom svu njihov napor. Bosanaci ustaše su si i u ovo ptaeasat danah u nekom sražaju s Turci liepo osvjetlali lice. Kako se vidi, neće sami ništa učiniti, ali će opet Turkom prepričati, da neposilju i jos koju hiljadu vojnikah na Dunav.

(2) PODLISTAK.

POP MARKO

pučki svjetovatelj.

Istarska pripoviest. Napisao Nadan Zorin.

(Dalje — vidi broj 9.)

„Braće Istrani, nadaljuje pop Marko, čovjek ne živi samo o kruhu nego o svakoj rieči božjoj — nije dužan čovjek hraniti samo tielo nego i dušu. Hrana je tielu kruh, a dešji znanje! Da, znanje hoće vam dušu ojačati i naoružati, znanje hoće vam reći da smo svi jednaki, svi djeca istoga Oca, koji je na nebesih, te s toga da nitko nesmie gaziti svoga bližnjega. Svi smo za sreću i slobodu stvoreni, pa da je proklet od Boga i od ljudi, tko k toj sreći i slobodi svomu bratu brani! Braće, u vas znanja neima, zato neima ni slobode. Najsvetijia vam prava tudjinac gazi i izsmichava. Iz crkvah, koje su vaši oci sazidali, u kojih se negda slovjenški služba Božja obavljala, gone sada vaš liepi i slavni jezik; u školah vašimi žulji sazidanih i uzdržanih uće se vaša djeca skroz u tudjem nerazumljivom

jeziku. Braće, probudite se jednoč iz toga sramotnog driemeža, zahtijovajte ono što vas ide, borite se ustrajno i hrabro za vaša sveta prava. Dajte sobe i djecu vašu na knjigu. Knjigom si bistrite um, plemenite srca. Knjiga će vam oči otvoriti. Knjigom čete, ako Bog da, i pobjediti!“

Pop Marko umukne.

— „Živio, naš dični Pop Marko!“ zaori od svih stranah, a ushićeni njegovim govorom uzdigau svi u vis svoje čaše te mu napiju zdravicu. Luka me sad predstavi Popu Marku. Izmenih s njim dvie tri li rieči, pak opet svi kucnusmo čašami uz grogovni: „Živio Pop Marko! Živili istranski Hrvati!“

Ja napokon poželih Popu Marku uspjeh i sreću njegovu trudu i nastojanju oko budjenja hrvatskog naroda u Istri.

— Vaviek Boga prosim, odvrti mi uljudno Pop Marko, da me ne uzme sa ovoga svijeta, dok nevidim slobodne svoje Istrane. Puno je doista djela, a poslanikah malo; zato se molim Bogu, da pošalje poslanikah na ovo sveto djelo. Bog će me uslišiti, jer se ovo počeli dobrohno buditi...

Izrekav ovo, izpi čašu i pozdraviv se srdačno sa pukom, s Lukom i sa mnogom otide kući. Hrpa slušalakah isprati ga za nekoliko koračajah uz: „Živio, naš Pope Marko — sretno putovao!“ Vrećajući se zaori iz preko trideset pojastih grlah:

„Još nam Istra nji' propala,
Dak mi Hrvatima!...“

Neki nadošli Prekomorac, htjevi se našaliti i prodje mimo nas i zlobno se podrgnu: „Naši Slogari!“ Jedan bradač, okrenuv se prama njemu gnjevno mu zagrumi: „Naši će to Slogari još pameti naučiti, ako brže bolje nepobereš poto.“ Kuvavni Prekomorac ne reče na to ni biele ni crne, nego tih i krotak uminu izpred naših očjuh. — Sunce se bilo nagnulo na zapad. Ja i Luka odlisamo ići kući. Pozdravismo dakle prijatelje i znance i otidosmo.

Na putu počeo Luka ovako govoriti: „Već ti kazah Mirko, da je rečeni Pop Marko Šimin župnik. Sime i on jesu veliki prijatelji. Zao mi je, da Pop Marko ne župnikuje bliže: išao bio i ja višeputi do njega. Kako ti je već znano, nas trojica bijasmo suošćenici, to jest, zajedno smo u školu hodili. Bit će tome ljezo danah, da sam bio u njega i liepih sprovoce urah s njim. On je srca i duša svojih župljanah. Svi će mu dobro, svi ga ljube. Nema skoro duše u njegovoj župi, koja nobi znala čitati i pisati. Ala se začudih jedan blagdan čim stupih u božju crkvu! Svi skoro imali u rukama molitvenik: „Oče budi volja tvoja!“ Iz stoline grlah orilo se crkvom uz pratnju skladnih orguljah: „Padamo pred Tobom na koljena.“ Mnijah o sam u predvorju rajskom! Dođjo evaudjeljo i sve umukne. Pop Marko stupi na propovjednicu i uze krepkim glasom propovjedati rieč Božju. Cisto hrvatski počeo šibati hienost i govoriti o njenih pogubnih posljedicah. Priznati

Nešto o košnji.

Za koje vrijeme ovo dolazi (nastaje) košnja siena, djeteline itd., gdje će marljiv gospodar iz petnih žilah nastojati, da ju čim prije izvrši (obavi) i te stopram onda, *dok je trava u cvjetanju, jer je tada bilja najsočnije i najbujnije.*

Scienuim da će ugoditi, milom bratu poljodjelcu, ako mu ovaj kratki napatuk probćim. Evo ga: Naši žalibože poljodjelci, obično počnu onda kositi, kad je sjeme od trave dozrielo, te kažu, da sa košnjom dotle treba čekati, buduće se tako livade sa travom zasiju.

Nu to se ne postigava, a opet se čini velika šteta.

Prvo, trava se ne zasijava u ovo vrijeme (doba), jer sjeme ne može niti klijati (dakle niti rasti) medj gustim sklopom s razloga, što zrak i sunčani traci ne mogu dovoljno u zemlju prodirati.

Drugo, čini sam sebi poljodjelac veliku štetu, jerbo onda sieno nije tako tečno. niti hranljivo; pošto dozrievajuć trava troši hranivne sastojine, pa zato je takovo sieno slami slično.

Da se na livadi nova trava zasije, treba ju u jeseni posijati (i to mjeseca kolovoza i rujna), jer se u jesenskoj vlagi mnogo bolje sjeme razvije i biljke mnogo ljepše i savršnije bivaju, zatim ona (trava) u jeseni posijana mnogo više i boljeg sjemena daje.

Zato ti iz dna srca preporučam, mili moj, u jesen sijati livadne trave!

Ob ovom govorit ću više drugom sgodom i to u člancih „o uzgoju livadnih travah“.

Misliš li, mili moj, da je sieno tim hranivije i izdašnije kad sjeme ostane na biljki, tnda se ti brate vele varaš, jer je sjeme ne probavljivo te neprobavljeno od stoke (marvo) dolazi.

To je razlog, da nam oranice sa korovom (araćom) obiluju i to zato, što se sa gnojem na oranice izvaža.

Trava se dakle imade onda kositi, kad je veći dio livade počeo cvasti.

Tada su stopram hranivne sastojine u hranivnom stablu i lišću najjače razprostranjene i sieno će bit najtečnije.

Kosit se ima jutrom, jer se trava onda najbolje daje kositi i to s toga, što je još u rosti; pa zato i marljivi kosci polaze kositi umah čim zora počimlje svijtat.

Što se do 8 sati u jutro pokosi, može se — ako je liepo vrijeme — poslije drugog ili trećog prevraćanja spraviti pod krov t. j. pod sjenik.

Ja još jedno podvikujem: Prijatelju poljodjelce! — nemoj nikad s kositbom oklevati; jer kasnija košnja veći glasoviti gospodar Thurnher — propada u krmi bar troćina hraniva, što bi ga u njoj bilo, da je pokošena za cvatnje.

Da si mi zdrav, mili brate poljodjelce!

Tvoj iskreni prijatelj **M. Vežić.**

Vukšin-Sipak mjeseca svibnja 1877.

O uzgoju bučah (bujaćah, bundevah, tikvah. (Cucurbita pepo).

Ova gospodarska bilina (rastlina) zaslužuje, da ju svaki napredan gospodar čim više sadi i njeguje. Ona, što ne samo daje čovjeku dobru hranu, već i našoj domaćoj stoki, kanoti: ovcam, govedam i svinjama, osobito krava od nje podaju dobro i tečno mlieko.

Scienuim da će svaki napredan poljodjelac (gospodar) ovu hvaljenu biljku čim više sadi (sijati) medju kuruzom bez da će naškoditi istoj. Ona, da tvrde neki gospodari, da je veoma škodljivo buče medju kuruzom — to no stoji. Jer u najbliju dobu tvrde mnogi gospodarski pisci praktični i teoretični, da kuruzi neškodni tako rekuć

nam, da me je ganuo. Mislija da se nahodim u svojoj crkvi usred Hrvatske. Po propovjedi zapitah ga iz naroda, da li razuma svojega župnika, kad on propovjeda. — Posvema, odgovori mi jedan, on govori čisto po našu, a ne po šarenjački kao prvavci. — Istra ipak nije sva talijanska, mislijam u glavi, vraćajuć se sa Popom Markom kući. *(Sličitić će.)*

nista — samo zemlja mora biti dobro, pognojena i obradjena.

S toga mislim, da će svakom naprednom gospodaru ovaj napatuk dobro doći, tim većma, jer je upravo sada vrijeme (mjesec svibanj) ovu biljku sijati. —

Buća imade više vrsti, te se razlikuju po veličini, obliku i boji i tako dalje.

Mi Hrvati najobičnije ovo ove sijemo (sadimo), naime: *bielu veliku, zelenu rapavu ili črvenkastu žutu.* Ova prva i posljednja služi ponajviše za hranu ljudem, dočim *zelena rapava i bradavičava* služi za hranu našoj domaćoj stoki (blagu, marvi).

Buća uzpieva na toploj zemlji i uz to da je dobro suha i pognojena, zatim joj prija podneblje toplo, ali ne presuho. —

U pjeskovitoj i dobro pognjenoj zemlji dati će liepe i velike buče.

U njekojih krajevih običavaju sadii po čitave oranice bučah, nu kod nas toga (žalibože) ne biva, već jedino ako se posade medju kuruzom. Dobro bi bilo da se i kod nas to čini (radi) t. j. da se u većoj količkoj sade; jer — kako gori rekoh — jeste izvrstna hrana svinjam, pošto se iste sa brzom hraniti mogu.

Rekoh, da se za buče ima zemlja dobro pognojiti i prorabliti Ja to opet opetujem, da se tako izvrši, buduće ćemo onda stopram iz nje (t. j. zemlje) korist neku crpiti. Dakle kad imamo takovu zemlju, onda se izkopa mala jamica i baci nešto gnoja, zatim se baci 3—4 bućnih košćicah i jamica se sad zagrno.

Takodjer vam, mili moji, preporučam dok ista rasta, da joj se podmetne plosnati kamenčić s razloga, da ju obćavamo od gujiloće.

Buća dozrieva, kad su jur porumenilo i kad u njih odjekuje, kad se po njih pokuca. Lučba (kemija) je pronasla, da buče u sebi imaju dovoljno šećernih sastojinah, pa zato je svinjam i kravam izvrstna hrana i zato ju krave i svinje sa velikom pohlepnošću žderu.

Na jednom jutru (1600°) može narasti bučah 250—300 centih.

Košćice imaju se na čistom zraku sušiti, a ne na peći; jerbo na prvi način sušene mnogo su bolje za sjetru dočim sušene na peći izgube većim djelom svoju klicavost. Na jedno jutro ide sjemena 1—2 ž.

Sad, dragi moj poljodjelce, ostaj mi s Bogom, znaj, da će me vele razveseliti, ako prihvatiti ovaj moj prijateljski savjet.

Još jedno podvikujem: Poljodjelce, ovo što napisah bilo ti na korist!

M. Vežić,

upravitelj vlastelinstva Vukšin-Sipak.

O sjemenu bilja.

Plis M-d.

U sjevornih stranah pokriva jurvo snieg zemlju, a jošte se po selih razlieva veseli glas mlatićah i jeka cipevah, dočim je kod nas gospodar već okusio plod truda svoga, a često ga siromašniji već dobar dio i izgeli. Na sjeveru se mlati i spravija žito u žitnice, a u to doba viri žumsko bilje iznad snjega, niti se samo brine za svoje potomstvo, niti se mlatićki za njega staraju. Davno je već vjetar raznio njihovo sjemanje, njima ostala jedina nada u proljetno i ljeto sjajno odčelo — na novi život.

U zimsko doba nam se čini cio biljnički svijet mrtvim, ni duša (jadro) života zatvorilo se u maljušna zrna, čekajuć dok snieg i led otali, da se iznova po lugovih i livadah u najjećanijem odielu pojavi. Već u jeseni odumire bilje, snieg pako biva mu pokrivalom i štitom od izvanjskih neblagih uplival. Matrimo li polje zastrbo zrelim klazjom, tad si predstavimo bajno cvatuće zeleno polje žita, te će nam ovo posljednje većma oku prijati; nu svatko koji znađe, da stopram od cvieta postaje plod, zadovoljiti će se tim što bilina jedino tada postigava svoju cieľ, kad dozriena njezino sjeme, a tim nagradjuje stotruku cviet svjedoci nam, da je već isti razno bojadisani smert svjedoci nam, da je bilina upotrebila bolju hranu, da ei pribavi svećanije odjele negoli za razvijanje listja.

Svjedoci li nam sladkost voća, da je ista bilina žrtvovala jošte sladjeg i čistijeg soka na usavršivanje ploda, negoli na samo cvietje, tada se lahko domislamo, da dopadne najbolji dio sjemenu; dapače da su oni dieľovi biline, koji se prije razvije negoli sjeme,

tu zadaću imali, da izluče hranu i sokove sjemenu nepotrebna, ili škodljive.

Odatle sledi, da je sjeme najvažniji dio biline; cvietje i plodovi pako puka, često srušena cifrarija.

Takodjer mora nam biti jasno zašto biline rastuće na neplodnom i pjeskovitom tlu, na svojem izvanjskom sjaju toliko štete (šparaju). Cvietje njim je obično skromno, plodovi maljušni. To sve biva radi sjemena, komu bilina sve žrtvuje.

Čovjek priznaje doduše važnost sjemena, nu većinom radi toga, što mu pruža potrebitu hranu, neobazire se na samo bilinstvo. Bilina sabere sve moguće hraneće sokove, te je reć bi žrtvuje mezimčetnu-sjemenu. Akoprem uživamo rado i često listje bilinah, kano šalati ili mesnati izvanjski dio voća (kruške jabuko, šljiva itd.) ipak su naše najhranivije dakle i najvažnije bilinske hrane od kraba i variva, kano graha, leće, fazola, boba itd. Krab se pripravlja od sjemena žita, a varivo pružaju nam biline mošnjatog ploda.

(Sličitić će)

BRATOVŠĆINA HRVATSKIH LJUDI U ISTRU.

Imenik družtvenikah

Josip Dukić, plovani u miru u g. pr. for. 1. Ljud. Jelušić, krojač u g. pr. f. 1. Ant. Dukić, posjestnik u g. pr. f. 1. Mato Mohorović, učitelj u g. pr. f. 1, svi u Kastvu. Dragutin Dukić, liečnik na Voloski u g. pr. f. 1. Pavao Baričević, pravnik na Gradcu u g. pr. f. 1. Jakov Lupis, brodovlastnik na Rioci u g. pr. f. 1. Vjek. Vlah, Dekan u Kastvu u kap. f. 1 u g. pr. f. 1. Eug. Vlah, kanonik u Kastvu u kap. f. 1 u g. pr. f. 1. Sebald Cihlar, učitelj u Kraljevici u g. pr. f. 1. Matija Sila, plovani u Rodiku u g. pr. f. 2. Anastaz Jelušić, šumar u Podgradu u kap. f. 2 u g. pr. f. 1. Mato Orlić, kmet na Puntu u g. pr. nrvć. 30. Petar Bozanić, kanonik u Krku u g. pr. f. 1. Matija Oršić, duh. pomoćnik u Krku u g. pr. f. 1. Petko Žic, svećenik na Puntu u g. pr. f. 1. Fran Volarić, predstavnik u g. pr. f. 1. Petar Petris, kanonik u g. pr. f. 1. Milovčić Matej svećenik u g. pr. f. 1, svi u Krku. Stjepan Jakčin, pravnik u g. pr. f. 1. Dr. Konst. Jireček, u g. pr. f. 1. Andre Mohorović, filozof u g. pr. f. 1. Vladimir Crnadak, pravnik u g. pr. f. 1. Alex. Bjelobrk, filozof u g. pr. f. 1. Otokar Molnar, medicinar u g. pr. f. 1. Vinko Schmidt, tehnik u g. pr. f. 1. Andre Definis, medicinar u kap. f. 1 u g. pr. f. 1. Mato Mandić, filozof u g. pr. f. 1. „Narod Hrvatski“ u g. pr. f. 3.36 nrvć. svi u Pragu. Ivan Fiamin, župnik na Rioci u g. pr. f. 2. Josip Martinolić, profesor na Rioci u g. pr. f. 1. Soudat Antun, porezni nadzornik na Voloskom u g. pr. f. 1. Feliks Jurković, pomor. kapetan u Opatiji u g. pr. f. 1.

Književne viesti.

U Zagrebu postojeća „Matica Hrvatska“ imenovala je g. Gjuru Vučkovića (u Trstu, via Lazzaretto vecchio Nr. 15 p. I.) svojim povjerenikom za Trst i susjednu Istru. Oduviše bi bilo, preporučiti rečeno družtvo, jer je svakomu od naših čitateljah već dobro poznato. Prinosni članovi plaćaju 3 for. na godinu, a dobivaju od „Maticae“ više prekrasnih knjigah. Mi to družtvo stavljamo na srdce osobito našim vrijednim svećenikom i narodnim učiteljam, jer knjige, koje ovo daje na svjetlo, mogu i moraju najviše njih zanimati. Tom preporukom želimo našemu prijatelju Matičinu povjereniku g. Vučkoviću najbolju sreću u sve to veći razvoj i napredak naše narodne prosvjete.

List za pečku crkvenu glasbu „Cecilija“ kani izdavati zagrebački učitelj g. M. Cugčvert kao mjesecnik u četvrtini s velikimi slovi i kajdama, a na omotu sastavci i raznicami uz 4 for. predplate na godinu. Kada se prijavi 400 predbrojnikah, početi će izlaziti i to od ovoga mjeseca po 2 broja na mjesec, da se popuni godišnji broj. Nam se čini orakov list potrebit, jer bi slobila poboljšao crkvenu našu glasbu. I dahnovo bi se oblasti morale malko pobrinuti za tu stvar, inače bi bolje bilo na mnogih najestih orgulje zatvoriti. Nešto hoće da pomogne i najnovija naredba vladina od 18. svibnja, al ne bude li osbiljne brige samih crkvenih poglavarah, nikad ga neimamo skladna i liepa pjevanja i orguljanja po svih naših crkvah, da se duh na poboljšnost budi i u narodu krasočut uzgaja i srdce plemeniti.

Različite vesti.

Njeg. ces. i kralj. apostolsko Veličanstvo blagovolilo je previšnjim rješenjem od 6. svibnja o. g. kanonika stolnoga kaptola djakovačkoga i hr...

Promjene u tršćansko-koparskoj Biskupiji. Č. g. Josip Bartelj do sad duh. pom. kod Sv. Jakova u Trstu je imenovan župnikom u Gospu, a na njegovo mjesto pride č. g. Eugenij Strekelj, duh. pom. u Poviru. Č. g. Ivan Benedik, je imenovan žup. upraviteljem u Brezovici. Č. g. Josip Sanein do sad kapelan u Ricmanjah ide kao žup. upravitelj u Rizan, a na njegovo mjesto pride č. g. Anton Kuhn do sad kapelan u Boljuncu. M. č. g. Jakov Bokatić, župnik humski, bi imenovan župnikom u Kostaboni. — Umrlo je u 77. god. m. č. g. Franjo Rossmann, župnik u Proseku. — Raspisana je župa Prosečka do 21. dojučerašnjega Julija.

Iz carevinskoga vieća. U sudbenici carevinskoga vieća od dne 11. Maja t. g. izvještjivao je zastupnik pl. Doblhoff o molbi Stajerskoga društva za poljudjelstvo i kotarskoga zastupstva „Bayanie n. Ceskoj“, da se naimo predloži naert zakona, po kojem bi se ukod pobiranja poreza nešto popustilo radi škode uzrokovane ledom, zimovanjem i sušom. Porezni odbor zakluči a vieće odobri, da se molbe uprave na vladu, da ona naerta zakon i što prije izruči kući da ga protrese. Po tom progovori naš zastupnik Dr. Vitezić, podupre gori spomenuti zaključak pa dostavi, da po Istri i Dalmaciji bura i jug, osobito vinograde skoro posvećma upusti, da puštoši više nego isti grad (tuča), koji ima zakon u opziru. Nadalje veli, da je u prošloj godini u nekojih mjestih sav prihod bio uništeno kao n. pr. u Rabu, Pagu i djelom u Krku i Unijah. Po tom predlaže, da se odborovu predlogu još nekoje reči dodadu. Taj odborov predlog s Vitezićevimi popravki, bio je od sve zastupničke kuće odobran i primljen.

G. Dr. Vladislav Riger, vođa česke narodne stranke, jest onomadne, opunovlašten od českih narodnih zastupnikah, pisao u njihovo ime Rusu g. Aksakavu, predsjedniku slavenskog Odbora u Moskvi, pismo, u kojem želi sretan uspjeh ruskoj oslobođiteljnoj vojsci u Iztoku. To isto čine i mnoga občinska zastupstva u onoj kraljevini. Vlada je zapilenila rečeno Rigerovo pismo i razpustila občinska zastupstva, koja vole više krcšanom nego li Turkom. Srbski djaci na peštanskom sveučilištu su također poslali rečenomu Odboru izraz svojih krcšan-skih i narodnih željah. Do sad se nežuje, da su bili poradi toga ukoreni od svojih magjarskih oblastih.

G. Tisza, predsjednik ugarskoga ministarstva, zabranio je rumunjskim gospodjam u Erdelju (Transilvaniji) sabiranje stare prtenine za krcšanske ranjenike. Magjarskim gospodjam je slobodno, sabirati prteninu za ranjenike turske.

Zaplienijeni torpedi. Kako nam se kaže, zaplienijeni su ovih danah torpedi Whiteheadovi, naručeni francuzkom vladom i poslani iz Rieke put Toulona, na željezničkoj postaji Coronnens na graniči talijanskoj jer da je zabranjen izvoz oružja i streliva iz austro-ugarske monarkije.

Pisna bečkomu „Volksfreund“ iz Rimia dne 31. svibnja: Jučer bijahu Hrvati u audijenciji kod pape. S njimi imali su bit primljeni i Magjari. No pošto je Hrvate predvodio gospodin Mihalović, nadbiskup zagrebački, imali su prvenstvo pred Magjari, koji bijahu u manjini i vodjeni po szatmar-skom biskupu gospodinu Schiazzhu. Pripovieda mi očevicad, (nevalja zaboraviti, da je „Volksfreund“ list bečkoga nadbiskupa. op. ur.) da su se Magjari tiskali pred Hrvate, na što Hrvati planuše te se s njesta obratiše na monsignora Machia, koj se nepristrano zauze za Hrvate. To uvriedi Magjare i izišav iz Vatikana krenuše drugi dan iz jutra na put, a da nisu ni vidili sv. oca pape. „Pester Lloyd“ veli, da ovo neznamenuje ništa, pošto je Magjar i nadbiskup zagrebački i bio temešvarskim župnikom, prije nego posta nadbiskupom zagrebačkim.

U Varaždinu su se ljetoš. duhovskih blagdanah bila sastala sva pjevačka društva hrvatska, te tako i opet zasvjedočila i ukriepila onu ljubav i uzajmno podpiranje, koje treba da veže uvijek i u svakoj prigodi sve kolike gradove jedne te iste domovine.

Pregled tršćanskoga tržišta.

dne 15. Junija 1877.

Table with columns for goods (e.g., Vosak primorski, Kafa Portoriko), units (e.g., Kilogramah, 100 Kilg.), and prices (for. inč., for. inš.).

OGLASI.

Poziv na predplatu.

Na obću želju hrvatskih i slovenskih rodoljubah počeli će u Zagrebu od 1. srpnja o. v. po dva puta na mjesec na celom arku izlaziti ilustriran

„Humoristički List“

pisan hrvatskim i slovenskih jezikom, poglavito različitim dialecti tih jezika, koj će list služiti obćemu jugoslavenskomu humoru. Cijena mu je:

Za Austro-Ugarsku Za inozemstvo na jednu godinu 3 f. — nš. na jednu godinu 4 for. na pol godine 1, 50 na pol godine 2 na četvrt god. —, 80 na četvrt godinu 1

Da možemo ustanoviti broj primjerakah naklade, molimo sve prijatelje teškoga i za današnje odnošaje velovačkoga našega poduzeća, da pošalju predplatu najkasnije do 26. o. m.:

Administracija „HUMORISTICKOGA LISTA“ u Zagrebu, Illica br. 745.

Na prodaju uz najpovoljnije uvjete

— veoma liapa —

OLTARSKA SLIKA

Neoskvrnjena Začetja B. D. M.

dugačka 3 m., a široka 2 m. radjena u Itatiji od viešta umjetnika uljenimi bojami na platnu. Obratiti se na Gospodju

KATARINA udovica GARUSA

u Trstnu Via Nuova.

Grlema bol, kašalj, hreputavica, promuklost, nazeh, zadavica, rora, zapala ustiuh itd.

možu svi u kratko vrijeme izljeđiti rabljenjem

Nadarenih

Prendini-evih Sladkisa

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi P. Prendini iučbar i ljekarik u Trstnu.

Veoma pomažu udjeljom, propovjednikom itd. Prendinijah sladkisa nođih, naradne jutarnje hreputavice i grleñih zapalah nestaje kao za šudo uzimanjem orih sladkisa.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je panadnjađu. Zato valja uvijek pitati Prendini-eva sladkisa (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omoćku kutiljoo (skatulo) mioj podpis. Svaki komad tih sladkisa, ima utisnuto na jednoj strani Pastiglie a na drugoj Prendini.

Glava 30 novč. kutiljci zajedno sa naputkom.

Prodaja se u Prendini-ovoj ljekarni u Trstnu (Farmacia Prendini in Trieste). — A izvan Trstna dobivaju se: na Rieci kod Prodana ljekarnika i kod Jochola i Pavloća mirođijara; — u Gorici kod Zanetti-a, Fontoni-a, Kerpana i Kirnora; — u Puli kod Wassermanna ljekar, i Schriñnora mirođijara; — u Malom Ložnju kod Vivan-a; — u Pasinu kod Liona; — u Zadru kod Boršica i Berettini-a; — u Šibeniku kod Borera i Miaturo; — u Spiljetu kod Volpi-a; — u Korčuli kod Zovetti-a; — u Makarskoj kod Poljani-a i u svih boljih Lje karnah liiti Specerijah.

NOVA SLIKA.

Izašla je u Beču velika i umjetnički izradjena slika

Srbske vojskovodje

u srbsko-turskom ratu.

Milan M. Obrenović IV.

Nikola I. Petrović-Niegnš.

Generali: M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Zah i Kosta S. Protić. — Vojvode: Petar Vukotić, Božo Petrović, Ilija Plamenac i Mašo Vrbica. — Obrtari (pukovnici): Horvatović, Orešković, Ilija Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar Bekar, Milošak Lešjanin. — Oberstajntanti (podpukovnici): Savo Grujić, Višaković, Kosta Bucević, Gruja Mišković. Major Paja Patnik i arhimandrit N. Dučić.

Slika ima 22 verno po fotografijama izradjena lika, sa grbom Srbije i Crne Gore.

Sliku je litografisao A. ŠUBERT.

Slika je 53 centimetara visoka a 90 centim. široka.

Cijena je slika f. 1 20 nvč.

Naručbine se šalju na ova adresu:

P. Janković,

Wien, VIII. Plaristengasse N. 39.

Novci se šalju u plaćenom pismu, ili po poštanekoj naputnici; kome je lakše, neka na Korrespondenz-karti javi, pa će mu se per Nachnahme poslati.

Preprodavci, koji za gotov novac narače najmanje 10 komadah dobivaju komad po 1 for. i franco pošiljanje.

Cijena ove velike i umjetnički izradjene slike tako je mala, da ju svako nabaviiti može.

Bez ove slike nabi trebala da bude ni jedna Goreslj, koja se interesuje za rat Srbije i Crne obite sa turskom carevinom.